

Sodu par pretineeka nonahweschannu diwkaujā no-
domats nolikt us eeslehgšchanu zeetumā jeb zeetolšni
us seschi gadeem, par pretineeka eewainoschanu us
apzeetinaſchanu zeetumā lihds trihs gadeem. Taja
atgabijumā, kur diwkauja lainigi beiqusēs, abi pret-
neeki ſodami ar lihds ſeschi mehnescchi areſtiu. Tas,
kursch lautkahdu braude ar ſadſibwes waj korpora-
zijas nizinaschanu un tähdā finā pawed us diwkauju,
ſodams ar ſeschi nedelom lihds trihs mehnescchein
zeetuma ſodu un lihds 100 rbt. naudas ſodu. Tam
lihdsas top projektets paaugſtlinat ari ſekundanteem
usleekamož ſodus. (Sud. Gas.)

Visaugstākā rāķītā no 28. februara, kas laists Somijas generalgubernatoram, starp zītu sažītis: Pehz tam, kad uš Manu pāvehli Somijas landtags atlakhtis, landmarschals un talmāni Man par to finojuschi, ka jaunā dascheeni nosazījumeem, kureus Es esmu ijslaidis, lai Somiju tuwaki saistītu ar zītam Kreevijas valsts daļam, semē eedīshmotajū prahī tapuschi nemeerigi. Tīkai to prinzipu nepareissa saprashana, uš kureem pamatojas Somijas sakars ar valsti un augstako waru, wareja sazelt tāhdu apbedīnajoschū parahdischanoš. Teesības un privilegijas, sevischki basnīzas un semes likumi neween ari turpmāk palīts spehītā, bet ari daudzi daļas dabujuschi tāhlaku attīstību. Tā Somijas līftens sem Kreevijas ūzep-tera peerahdījīs, ka winas saweenoschānas ar Kreeviju neaiskaneja winas weetīgo erstabīschu swabado attīstīchanoš, un Somijas lablāhība apleezīna, ka schi peeweenoschānas tilai winai paschāt bijuse par labu. To wišu ne-eewehrojot, neweeniadičas, kas starp da- scheem Somijas nosazījumeem un wišpahrigēem valsts likumeem pastāhw, un nepeeteekoschas slādrības līku- mīs, kas sīhmejas uš Somijas sakarību ar Kreevijas valsti, noscēhlojamā wijsē dod eemeslu uš to nosa- zījumu nosīhmes aplamu saprashanu, kuri teem no- luhkeem ijslaisti, kas wišām Kreevijas dašam kopīgi. — Bet Es zeru, ka Somijas tautas atsmība šo mal- dibu iſlīhdinās un ihā saprashana paščas labumu deht winu pamudinās, uš to zenstees, tās haites, kas Somiju ar Kreeviju saista, zeeschaki haseet. Es Jums usdodu, Manā wahrdā Maneem ustīzīgeem un padewigeem Someem dorit sinamu, ka Mans nodoms ir, ka lihds schim, Somu tautai parahdit Savu labprahīgu gahdību un ustīzību un winai no Kreevijas valdniekeem dotīs teesības negrosani usturet, ka ari Mans nodoms ir, lihds schim semē spehītā efsoschu kahrtību nepahrgroši. Es ustīzu tām ustīzības un padervības juhtam, kurās man Somijas landtags landmarschals un talmāni wišu Somijas lahtu usderoumā issazījuschi. Es firsnīgi pateizos par tām un Mani it teesība, no Somijas tautas padewības pret Mani gaidīt, ka wiha weenprahīgi lihdsī strahdās. Igi Mani nodomi, kas išeet uš to, walsts haites starp Somiju un valsti stiprinat, pee- pilditos.

b) Original-sinojumi.

No **Gatartas**. 5. maria pee schejeenes mui-
schas frogā tika derama deena notureta. Lauschu
bij besgaligi eeradees, lai gan derama deena nebij
atlahti issiaota. Jaw no rihta agri laudis bareem
ween pulzejās, daschs finams ar wojadisbu, zits is-
skatitees un zits labi „usschmoreit“. Algas gabjeeme
tika tahdas paschas solitas, kā pehrn. Sihwais ari
netika taupits, bet jo bagatigi haudit. — Behdejā
laikā garpirklaini bij eelaususchees T. Iga klehti un
notscheerpuschi kahdus podikus linn, aizzelodami uš
nekad redsesebanos. — Zihrulitis masputniisch, pa-
manijis filto laifu un pawašara turwumu, ir atzelojis
un itin mudri trallina sawu parasto dseesminu.

Erkskis.

No Jaun-Peebalgas. Partijas gars, tas
sche no 1883. g. eesaknojees, negrib vis masinatees,
bet gandrihs ar satru gadu waitak eesaknoja. Bit
nelaines un posta schis nejaukais dibglis tautai,
valstei un visai zilvezi atnes, buhs gan latram no
zeen. lasitajeem labi finams. Peebaldeeschti ir eedali-
juschees diwās partijās, ta fauldas Kalneneeschti un
Gaujmaleeschti. Leelalo agitaziju riiklotaji ir Kalne-
neeschti, Gaujmaleeschti ir lehnaki. Kalneneeschti, tikpat
pee walsts amata vihru wehleschanas, ta ori pee
walsts darbu isboschanas, spehle leelalo lomu.
1887. gada Kalneneeschti partijas vadoni eesakla
vrahmu mest vret hiiuicha mosits mezafo Belinski kau

prahvu velt pret bijuscho valts vezalu Zemissi tgu un eesneedsa suhdsibu bijuschai III. Behsu draudses teesai pret 3. tgu, dibinadamees us 18 puunsteem. Draudses teesa sahklumā scho leetu ne-eewehroja, bet pehdigi leeta nehma zitu wirseenu. Draudses teesa 1887. g. rudenī astahdimaja 3. tgu no amata un leetu nodewa kriminalā. Leeta viisks lihds 11. janvarim sch. g. un Riga apgabala teesas kriminala nodala leetu galigi isspreeda. Apgabala teesa 3. tgu attaisnoja visfis 18 punktis. Viham zeli maf-saja dauds, bet jo sahpigat sajuktams bij goda aif-lahrums. — Jauna teesas mahja stahw kā Bah-beles tornis negalā. Kā leekas, paes wehl wasara un seima un nesin, waj wehl pehz „tribs, wasarinas“ eewilksees jauna dñihwolli. — Nahds schejeenes, jau-nellis bij nodomajis sawas deenas paibinat un tapēz apgahdajis gisti un rewolweri, godigi jaw pee laita atwadijes no vezakeem un mahjnekeem, pateikhams teem sawu origineelo noluuku. Tehws, mahte un mahjneeki raudadami „nahwes kandidatu“ no mahjas iswadijuschi — jo „dehlinā“ wairs dñihwu neredfeschot. — Pehz sahdam deenam tehws saht domai, sabrauz

„dehlini“ mellet. Tehvõs panem otru kaimingu un nu teel „nahwes kandidata“ pehdas dsijtas. Dehlinisch pa to laiku opzeemo tuwejos krogus un usdshwo jautri, nedomadans nemias, ka deenäs ja pahifina. Te par nelsaimi melsetaji ar dehlinu sateeklaš Lahdā krogā. Tehvõs ar asaram luhbs behlu, lai atmets domas no deenu pahifinashanaš un pehrl magaritschais us magaritscham, bet schis, kahjas spahridams, til rihkojas ar gifti un rewolveri. Pehdigi dehlinisch apdomajes prasa tehvami lahdu vahredešmitu naudas; ja to dodot, tad schis nonahweschanaš domas atmetitschot. Jaw tehvõs gribejis dot, bet pehdigi tomer nedewis. Dehlinisch, redsedams, ka nela nedabns, metas behram ilksis eelschā un aislaisch, ka sneegi ween noput. Trihs deenäs pehz tam ujdshwojis, dehlinisch wesels, ka rungis eebrauz mahjā. Bahra deenu gan bijusčas pagirgas wehl jalapya. Eit tablu nowada behrnu lutinaschana! Eeksksis,

No 6 Preckuleem. 5 un 6. marță. Milișchi mahju apzeemojuschi garnadsci, nosaguschi labdus 3 podus džiū, libđi 20 rublu wehrtibā, het otrā deenā, zaur uszihigü vafalnijeschanu, atraftas R. mahjas rijas krahni. Leeta nemta ijsmekleschanā. J. P.

No Lentschu pagasta, Zehsu aprinkl. Nakti no 28. februara us 1. martu sagli apzeemojušči Miglazu mahju, kure bija nodomajušči issagt sīrgu. Stalla durwīš jaw bija atmuhlejušči valā, bet tai paščā brihdi pats fainneeks ari vahenahzis mahjā, kuresh bijis teesas mahjā un tur valizis wehlu. Fainneeks, iidsfirdis trokni, uissaužis: „Kas tur?” us ko tehwini steiguschees mult, bet fainneeks sakehris weenu sagli, kurič us fainneeku isschahwīš; lode fainneeku trahpijuse fruktis, ta ka wiinch tagad atrodas Zehsu slimnīžā un esot mas zeribas us iswefeloschanos. Tomēr fainneeks sagli naturejīs, kamēr us wina sauzeeneem peesteiguschees pasigi, kuri sagli sanehmušči un ari kreetni eepehrusči. Tagad tas neishehos ūamom pesnitam sadom. J. P.

wajadsetu dñihwibas darhibu pawairo, kas ari pir-majā azumirkli peldotees noteef, tai weetā zaur eelisheju pretdarhibu drihs eestahjas apmeerinajums un gurdenums, lamēr pawairota ahdas isgaraino-īchana pa meeju isplata patihksama wehksuma juhtas.

Schis labdarigais espaids, kas daudzds, it semischki slimibas atgadijums pa zitu zelu nav nemas sajne-dsams un kas filtai peldē dahvā minas neissakanti leelo wehrtibu, tomēr issuhd, tikkihds par ilgu peldē usturas jeb uhdeni sataifa par lahdeem gradeem wehl filterku, ko pa leelakai dalai dara tahdi, kas peldes espaidus un dabu nepasihst un tadēt tuhlit domā, ka iekrasē necērtītā uhdens tikkihds naka melsdēz

Baur scho pahrdarischanu panahl, ka meejas pasch-filtums teel pawairots, no ka ahda top farlana, pee kam apaksch uhdens fweedri nemias zaur abdu ne-fwihest. Elvoschana top ihfaka un gruhtaka, pulsste-nischti fit spehigaki un dsihwaki, oñnis speeschas us galwu, pulsjeenuu dsihflas pee kalla strahdä aumalam, eestahjas gruhtuma juhtas un speeschana galwa, gihbonis, wiseschana preelfch azim, lihds pehdigi gihmis pahrlahjas spatigeem fweedreem; tonier zaur to nebuht nepanahl omusilgas juhtas, kas zitadi ee-stahjas lihds or smihschana.

Ewehrojot to, la schahdejadi neusmanigi riblojo-
tees, pehz peldes eestahjas nelabaks weselibas stah-
wolis, uela pirms peldes bija, tad mehs waran
eeteilt la wispaehrigu likumu, filtas peldes leetojot,
la pa to laiku, kamēr masgajas, newajaga pelbei
leet klahi filtu uhdeni, tas ir kaitigi. Tapat wehl
jaeewehto, la tas azumiellis, kur pehz pyntam sasil-
dijuma juhtom eestahjas wehsuma juhtas, ir tas
wiaderigakais, peldi aistaha.

No Madleenes. Buhs jaw pušgads, lopſch weetejā „Dseedaschanas heedribā“ sahluse darboties. Pa scho laiku ta ir iſrihlojuſe heedribas atklahſchanas ſwehtkus — ar konzertu un weesigu wakaru, kā ari teatri ar weesigu wakaru, kurſch, veħdejais, iſrihko-jums bij ſch g. 3. marta. Teatri tita uſwetas pa-ſihſtamās lugā: „Bezaki un behrni“ un „Uſ pa-wehli jaſrabž“, tas gan ihsas, bet iomēr kodoligaš un pamahžoschu ſaturu. Iſrahē daudz perfonas ſamas lomas tehloja teizamā kahriā, zaur ko ari lopſpehle wedas weikli un patiħlami. Tāpat ari wakars ar dseedaschanu un deju noriteja parafii omu-ligā gaitā. Wisu koyā apſwehdami, nonahlam pee ſekoscha gala-wahrda: nowehlams buhtu, kā minetā heedribā diſchali (plaschali) darbotos, neween beeschali iſrihlojumus notutot, bet ari — un it ihpaschi ſawā nowadā wiſadus laika wajadſibas zenteenius uſkerot, atdiſhwinot un pabalſtot, waj zaur teemi uſ apkahri niſrahdajot. L.

No Leelas muischas, Madleenes dr. Svarigu
un freestu darbu ir Leelmuischneeki schinis geuhajds
laikds zaurweduschi: agrakas, truhzigas un nepeetee-
koschas skolas weetä tagad pajekas staltas diwostahrou
skolas nams, kas us koscham birstalam un augligeem
lihdseutieem noluhlobamees, droschi ween apsola
latram no majaeme „gara mantu ruhkeem“ tilpat
ehrtas, ka ari skolas wajadisbam praktiski eerihlotas
telpas. Leelalo astnibum un pateizibu pee ta ispel-
niisees weet: pag. wezakais. Steku mahjas grunteeks
Spraga lgs, las par min. skolas pahebuhwi dauds
ruhpejees un wiiseem spehleeni dsinees sprausto mehrki
aissneegt. Skola tapa eeswoehrita un atwehrita p. g.
novembra mehnesti. Jaunias skolas ehritas labad
tur ari skoleni masot ilmo, nelä kaiminu skolas.

No Keipenes. 1889. g. rudenī veetejais dīmit-
lungās pārdevēta kādām Schīdu tirgotajam mēschu,
ap 10.000 rbt. vērtībā, zaur to tā schejeenes, kā
ari laimīnā vagastu faimneleem bij išdevība, pa-
semas valas laiku kādus rublus nopolnit; dasčs
nopolnījis pat sūntu un ari wehl mairat. No ta
vīsa schogad nekas neisnākt, jo, lai gan mēschs tika
išgājušchā gadā aymehram tikai us pusi nozīris,
tad tomēr, kā dīsirdams, Schīdu tirgotajam ne-efot
kreetni veizees neds bālkus Rīgā nolaist, neds ari
tos išdevīgi pārdot, kādēt schogad vīss stāhw meerā
un laudim — pelnas peetrihīst. — Kopīsh Madleenes
dīseed. beedriba ir sahkuše rihtotees, tikmēr veetejā,
t. i. Keipenes labdar. beedribā, gandrihs nekahdas
dīshīvības ūhmes nav suhtamas; kā rāhdas, tad
lihds ar schās beedribas dibinataja un eegroftaja,
Kopīman kā behdigo schīršchanos no schījeenes,
ari beedribas gaita teeshamibā ir beiguēs, kaut ari
ahreji, t. i. wahrda sūnā, ta ari wehl lihds schīm
pastahw, jo no ujin. laika beedriba ir nahkuše ap-
stāhktīs, no kureem nekas labs nav zerams: — ihīs
ir bijis beedribas seidonis un sen tas jaw pa-
gāhījs; ta jaw uſſebedama nowihtuie, kas ir loti
sahvigi ilweenam schejeeneitum, kam tantas intereses
dahrgas un kas tāhā zeeni.

No Disputes-Padures. Muhsu pagasts ja stahwo tikai is 15 saimneelu mahjam. Seme mums nav teizama, tomēr jādīshwo ween ir un jakulas kā waredameeni, lai zauri nahtlum. — Mumis pascheem ir sawa skola. Par skolotaju mums strahda Ģ. kgs. Muhsu skolotajs algū dabūn tikai semē. Pee skolas nu gan ir kahdas 40 pūhrveetas hemes, bet tadēt, ka mas ijdod angļu, muhsu skolotajs peelizis 'pee sawas algas, is sawas kabatas, kahdds feschds gadds pee 50 rbt. Lai nu sevi parvism neistukšotos, min skolotajs nobomajis muhs astāt un līhds ar

Pavifam gluschi otrādu eespaīdu dara aufstas peldes, sem kurām mehs saprotam peldes no 14 līdz 17 gradu siltas.

Ja jahoda peloe vodas, tao pirmajā azumirkti sajuht drebulus, pat tāhdā lailā, kur gaiss wehl aukstais par veldes uhdeni. Tas zetas no ta, ka uhdens fīlumu wada daudz ahtrati, nēdā gaijs. Zaurt aukstumu sawelkas smalkās ahdas asins dīsh-slinas un tādēt peenem bahlu krahfu. Pirmajā azumirkti pat var eestahtees siipras schauschalas, kruhts teek aisschauktas, elposchana un pullstenischī streen gausaki, un wißpahri dīshwibas darbiba us pirmo azumirkti teek apspeesta. Doti leelsā mehrā isplatitee ahdaž nerwi teek no peepeschām aukstuma juhlat tā pahnemiti, tā ka tas us wiſu nerwi sistemu pirmajā azumirkti dara noqurdinošu eesvaibū.

Bet tuhlit pehz s̄ha pirmā eespaiba, kas preelsch daudseem ir atbaidoschs, eestahjas no mums jaw wairak reisas mineid pretdarbiba jeb prettuxeschanas.

Schäs preidarbibaś jeb pretturejchanas zehloni nawi
wehl peeteeloschi issinati. Warbüt, ka no wiſas
ahdas iſdſihtas aſnis, kaſ aiftet us eelschejeem orga-
neem, tur us nerweem iſdara ſpehzigaku kairinajumu
un to pamudina us straujaku darbibu; warbüt, ka
weenlahrſcha filtuma atrauschana meesas wirſpuſe
fazet ſpehzigaku filtuma rafchanos meesas eelscheene,
lai notiluscho filtuma ſandejumu atkal iſlihbsinatu un
zaur to dſihroibas darbibu parvairo; pehdigi warbüt
peepeschais eſpaids us galweneeni nerweem eelairina
wiſu nerwu ſitemu un ta fazet preidarbibu. Tomer
taſ ir weenalga, waj te noteek weens jeb otrs at-
gadiuumi jeb miſi atgadiuumi kaujo darbojaa. ſma-

Na-*Naam* (*Krabino's anointing*). *Na* *naagaat*—
to pawisham attazeees no zita behrnu *Naalo-chanas*
usfahldams *weikala* *darischanas*. —s.

Deo Ilgeem (Grobinas aprīķi). Jigu pagājis atrodas pēc pāstas Grobinas. Muischa Ilgeneekeem meenā pus Grobinas un skola otrā pus Grobinas, mēscha malā, veenstahwa muhra ehla. — Lai gan muhsu skolotaja stahwollis naw apskauschans, tad tomēr, wezs wihrs buhdams, tas apmeirinajas ar to, zik ir, jo kur lai pawada sawas wezuma deenas jitur, ja ne tur, kur zirkahrt tas zelmu lausis? Teescham buhtu neprahsti, pirmos wagas binejus atstumt winu newaras un besspehjibas deht. — Muischai peeder weenas uhdens sudmalas ar krogū un keegelu zeplis. Pee braukshanas un semkopibas darbu padarishanas leeto muischā sirgu aijuhgam weenigi schiras ar striku strengem un bes rihleem. Semkopibas rihki, kā muischā, tā ari wīsa pagastē pa leelakai datai jaunlaiku isgudrojumi; weenigi atsizies wehl wezais ikschu orkis, karsch teek ari loti beeschi varbinats. Labibu tuk fainneeli rīja, waj nu ar sirgeem, waj rulli. Metam tik ir sirgu spehku kūlam-maschina. Twaika kūlam-maschine atrodama tikai muischā. Muischu kalpi dabun par algu femes gabalus, kuri teem, pee pahrnedetu muischas klaušas, pascheem jaaplopi. Kalpu seewam jaet pētam muischā ari tā faultas „seewu deenas“. Tās jaet pa seena un labibas laiku. — Kā wīsa Grobinas apgabala, tā ari sche braukshani isdara gaudrijs tilai dimjuhgā. Preelsch tam sche nem wasarā leelus, gareus isahrdamus, pebz Leischu wihses taisitus redetu ratus, kuri naw wis sirgeem weegli tulski pavolkami. Weenjuhga rati teek taisiti pebz dimjuhgu parauga un isnahk tadel ne dauds moshati. Bes scheem rateem ir ari dascheem tambora rati ar trehslu, bet pa leelakai datai bes ihsta tambora. Wehl japeemetina, kā sche mode diwritschu rati. Sirgu leetas: godds schiras, waj kā nu katra roka spehj. Pee darba nem tikai strika sirgu leetas. Nihleem ir sakas no filkscha schķirtas, atmēmamas. Silksis ir no doneem (streebuleem) pihts, waj nu ar drehbi awwilts, waj ne.

— Is **Tigodas Latveeschu draudses**, Nowgorodas gub. Augschminetā draudsīte atrodas kahdas 17. werstes no Nikolai dseisszela stazijas Luban. Draudses eemihtneeku leelala dala pastahwo is grunts neekeem, kas jaw wairak nēkā 20 gadus te dshwo bet tikkab garigā, kā ari turibas finā, koti mas u preekschu teek. Tas wijs noteek tadei, ka paschu starpā navo weenprahitibas un ihstena vadona Skolas nams ir eefahlts buhwet un jaw til tahutizis, ka jumis uslīkis; bet gadi diwi jaw stahw kā bahrenits astahts. Daschi pat jaw issaka domas ka wajadīgs fahlt nost ahredit, tagad skolas nama wairs ne-efot wajadīgs. No ta redsams, ka mehs gribam kā wehschi rāhypot atpakał, bet ne us preekschu. Skolas nama buhwmeterrals tīla no labprahtieem dewejeem dahwinats, un tāpat ari naudas arīdvinas dahwinatas preeksch nama uszelschanas, bet nu buhs jaſak laſit mihlestibas dahwanas preeksch skolas nama noahedischanas! — 4. martā sch. g. bij draudses fāpulze deht jauna starasta zelschanas; tad dširdeja daschus lurnejam us drāudsīs preekschneekeem par to ka efot isdewuschi naudu preeksch skolas nama buhwes, kas eenahkuſe pa kapeem — (te latram ūvescheneekam par kapa weetu jaunaksā 2. lihds 3. r.) — waj newarejuse stahwet, lihds to zitur kur isleeto. Laikam to tagad waretu isleetot preeksch skolas nama noahedischanas, jo zitas eestahdes draudsei naw, kuri to waretu isleetot. — 3. marītā muhs apmelleja zeem Pussul mahzitajs un pehz beigteem Deewwahrdeem usmudinaja draudsi, fahlt melket pehz pastahwigā mahzitaja, kas waretu te muhsu vidū dshiwot; tu

rigakais ir, ka pretdarbiba jeb prettureščanās ne
ispaleek; ta parahdās pat pēc tāhdeem zīlweleem
kuri weshlibas finā īaw gluschi paņķutschi.

Ja peldē berjejas un kustinajas, bet sevīšķi ja
īsleeto ūkmigoš peldeschanas kustinajumus, tad zau
to loti weizina labdarīgo pretdarbību un fājušķi aut
stuma un atbaidīschanas weetā ahri ween eestahja

patihkams wehjums un omisiba.
Ja ari aukstā peldē negrib fēr pahri darit, tad
naw labi, ja peldē paleek par dauds ilgi; it sewijsč
tas naw eeteizams, ja sehsch wannas peldē, jeb ar
ja watejā uhden, upē jeb esorā, deesgan spehzig
meesu nekustina, kā tas noteel, ja peld. Kas schahdi
spehzigu kusteschanos nespēhj isdarit, un tomēr lab
prāt peldē ilgaku laiku uſturas, tas dara labi, jo
usmekle labu wilau peldi, kur gar ahdu garam ve
loschees wilni isdara lihdīgu eespaidu kā meeja
kustinashana meerigā uhdeni. Bislabaki ir wilna
juhras peldē, kuru spehzigee ſiteeni praſa spehla, la
teem preti atturetos, kā lai no lahjam nenogahstoš

zaur ko teek modinata spehzigaka meesas darbiba.
Ja nu auksto peldi astahj ihstenā laikā, prot
toni laikā, kur pretdarbiba wehl ir spehkā, tad pe
detaju nepahruems nedē trih jefchana; nedē sohu klabe
schana, kas ir sīhmes, ka peldetajs par ilgi palizi
uhdeni. Turpretim peeteekoschi nobersejotees ahd
taps eesarkana, kamēr us ahdas sajutis patihsamu
filtumu, eelscheenē omuligu wehsumu. Bīlwels juht
ka nerwi un wiſa dsihwibas darbiba ir spehzinati
ari pret gaisa eespaideem meesa teek nozeelinata, jaun
ko zitadi zelas daschadas grubtas faites.

